

وزارت معارف

هنر رسمی

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ-ش

سرود ملي

د اعزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د توري
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د ټولوکور دی
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجردی
هم ايماق، هم پشه ٻان	براھوي دی، قزلباش دی
لکه لمر پرشنه آسمان	دا هېواد به تل حليېي
لکه زړه وي جاویدان	په سينه کې د آسيا به
وايو الله اکبر وايو الله اکبر	نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

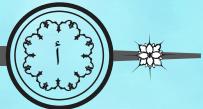

وزارت معارف

هذر رسامی

صنف پنجم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش.

مشخصات کتاب

ضمون: هنر رسامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صف: پنجم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ خانه: مطبعة بهير

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشدید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتمن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

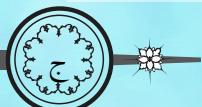
برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهر و ندان مؤثر، متمن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهیم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوش چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجданه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آنها در این راه مقدس و انسان‌ساز موقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهر و ندان آزاد، آگاه و مرفه.

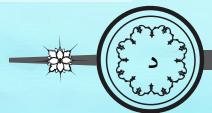
دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

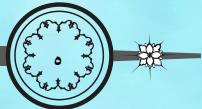

مُقْتَرِنَات

صفحه	عنوان	شماره درس
۱	ترسیم انار و بهی	۱
۳	رنگ آمیزی انار و بهی	۲
۵	ساختن کاردستی	۳
۷	رنگ های اصلی	۴
۹	رسم تخیلی	۵
۱۱	ترسیم سبزی ها	۶
۱۳	رنگ آمیزی سبزی ها	۷
۱۵	ترسیم درخت	۸
۱۷	رسم تخیلی	۹
۱۹	ترسیم پاهای پرنده گان	۱۰
۲۱	رنگ آمیزی پاهای پرنده گان	۱۱
۲۳	رنگ های بی طرف	۱۲
۲۵	ترسیم شکل های هندسی	۱۳

صفحه	عنوان	شماره درس
۲۷	رنگ آمیزی شکل های هندسی	۱۴
۲۹	ساختن کاردستی از برگ ها	۱۵
۳۱	رسم سرگاو	۱۶
۳۳	رنگ آمیزی سر اسپ	۱۷
۳۵	ترسیم گل	۱۸
۳۷	رنگ آمیزی گل	۱۹
۳۹	رنگ آمیزی پرنده	۲۰
۴۱	رنگ آمیزی طوطی	۲۱
۴۳	تاپه کاری توسط برگ ها	۲۲
۴۵	ساختن شکل ابتكاری	۲۳
۴۷	ساختن دیزاین ها	۲۴
۴۹	ترسیم دیزاین	۲۵
۵۱	رنگ آمیزی دیزاین	۲۶
۵۳	رسم دیزاین ها	۲۷
۵۵	رنگ آمیزی لباس افغانی	۲۸
۵۷	ترسیم آثار تاریخی	۲۹
۵۹	کار دستی قلعه بُست	۳۰
۶۱	بخش دوم رهنمای تدریس معلم	۳۱

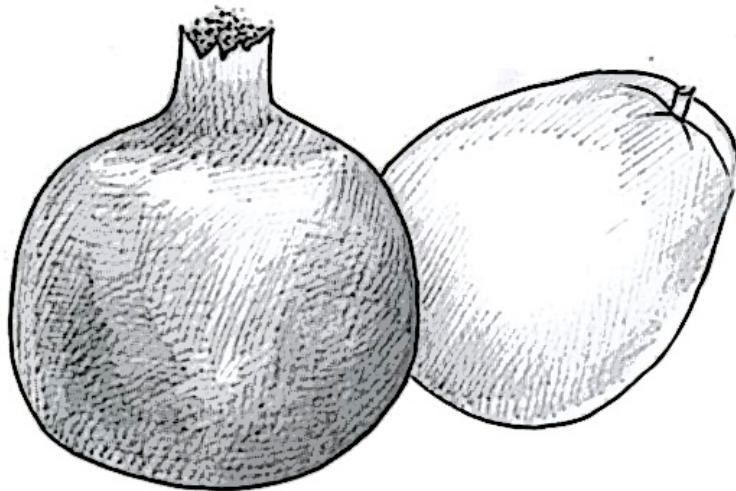
ترسیم انار و بهی

هدف

آشنایی شاگردان با روش ترسیم انار و بهی و پرداز آنها با پنسل

پرسش‌ها:

- گاهی شکل انار و بهی را توسط پنسل رسم کرده و پرداز داده اید؟
- آیا گفته می‌توانید شکل انار و بهی از هم چه فرق دارد؟

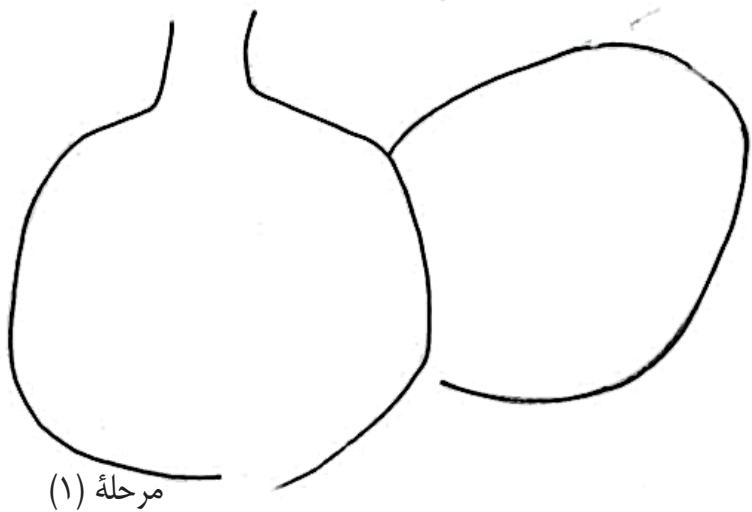

مرحله (۲)

فعالیت

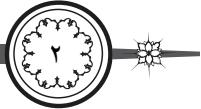
شکل زیر را با خطهای خفیف توسط پنسل رسم نموده، مراحل آن را در نظر گرفته و پرداز دهید.

کار خانه گی

مطابق میل تان یکی از میوه‌های شکل فوق را در کتابچه‌های تان رسم نمایید.

۲۳

رنگ آمیزی انار و بهی

هدف

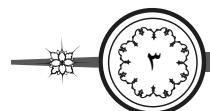
آشنایی شاگردان با رنگ آمیزی انار و بهی

پرسش ها:

- به نظر شما رنگ های انار و بهی از هم چه فرق دارند؟
- چه فکر می کنید، انار و بهی را با کدام رنگ ها رنگ آمیزی می نمایند؟

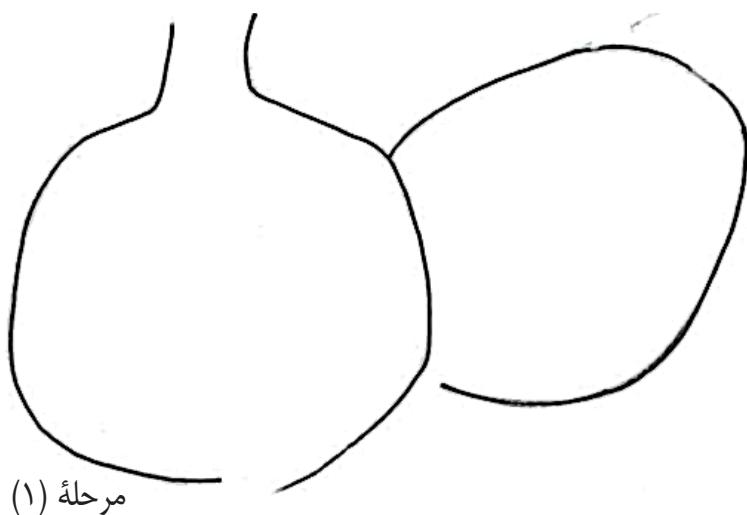

مرحله (۲)

فعالیت

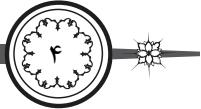
نخست شکل‌های داده شده زیر را با خط‌های خفیف رسم نمایید؛ سپس به رنگ آمیزی آن‌ها بپردازید.

کار خانه گی

یکی از میوه‌ها را مطابق میل خود انتخاب نموده آن را رسم و رنگ آمیزی نمایید.

۳۲

کار دستی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کار دستی از مواد محیطی

پرسش: به نظر شما در ساختن کار دستی انار و ناک از کدام مواد استفاده می شود؟

مرحله (۳)

فعالیت

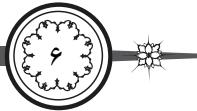
با دقت فکر نموده و مطابق میل تان از مواد دست داشته یک کاردستی شکل انار و ناک را بسازید.

کار خانه گی

در باره ساختن کار دستی شکل انار و ناک از والدین تان مشورت بگیرید.

۲۸۴

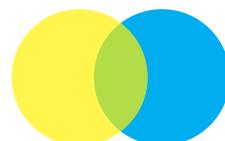
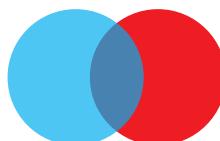
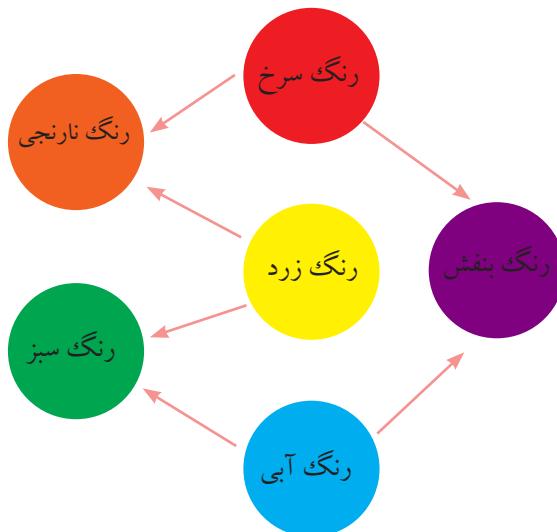
رنگ‌های اصلی

هدف

آشنایی شاگردان با سه رنگ اصلی و طرز ترکیب آن‌ها

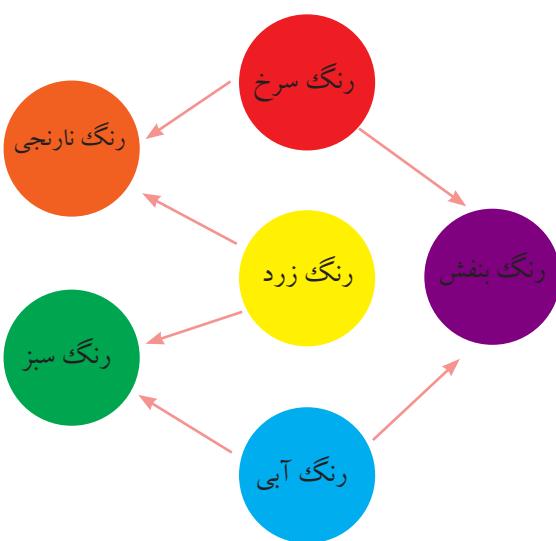
پرسش‌ها:

- چه فکر می‌کنید از سه رنگ زیر، چند رنگ ساخته می‌توانید؟
- آیا گفته می‌توانید از ترکیب دو رنگ سرخ و آبی، کدام رنگ به دست می‌آید؟

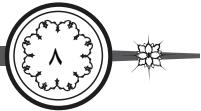

فعالیت: مطابق شکل‌های زیر؛ رنگ‌ها را ترکیب کرده و بگویید که رنگ‌های حاصل شده چه نام دارند؟ در ترکیب رنگ‌ها دقیق کرده و دو رنگ را به طور مساویانه باهم ترکیب کنید.

کار خانه گی

ترکیب رنگ‌های اصلی را از روی کتاب درسی در کتابچه‌های رسم تان عملاً کار کنید.

۰۳

رسم تخیلی

هدف

آشنایی شاگردان با رسم‌های تخیلی و رنگ آمیزی آن‌ها

پرسش: از کدام رنگ‌ها برای رنگ آمیزی شکل زیر استفاده کرده می‌توانید?

مرحله (۳)

فعالیت

در باره اشیایی که فکر نموده اید آن‌ها را روی صفحه کاغذ با در نظر داشت مراحل آن ترسیم نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

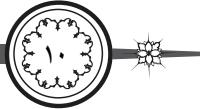
مرحله (۲)

کار خانه گی

یک رسم تخیلی را رسم کرده و به صنف بیاورید.

۲۳

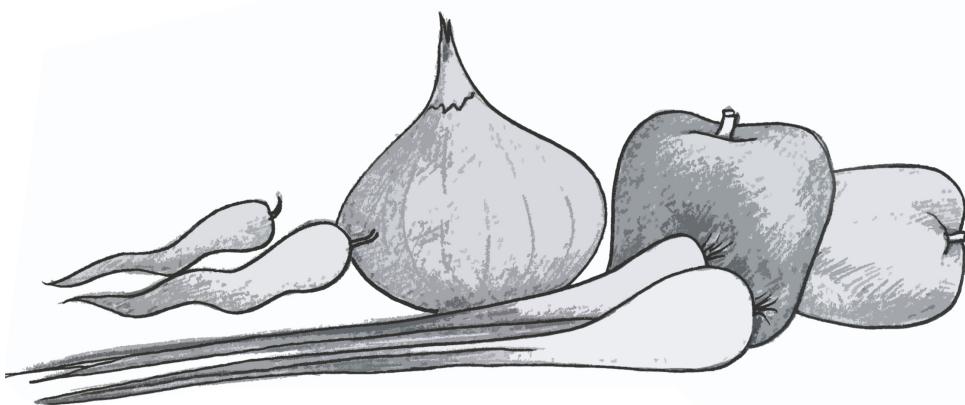
ترسیم سبزی ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی ها توسط پنسل

پرسش ها:

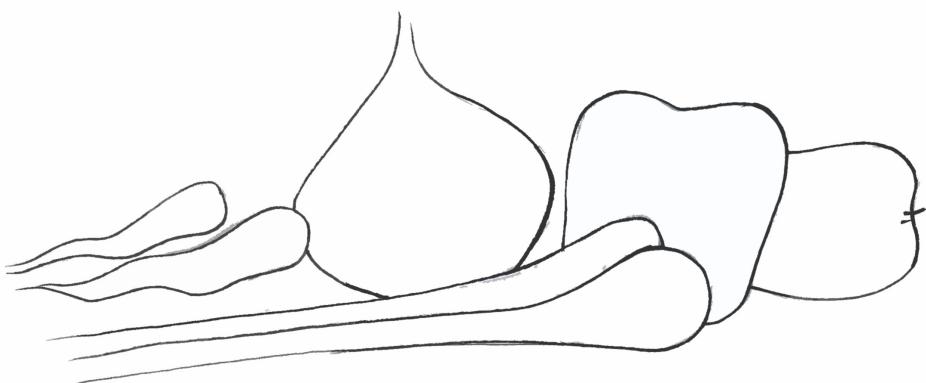
- چه فکر می کنید؟ شکل زیر را توسط چه بر جسته می سازید؟
- گاهی سبزی ها را توسط پنسل رسم نموده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت: شکل زیر را توسط پنسل طرح (سکیچ) نموده و آن را پرداز بدهید. با توجه به فعالیت داده شده کوشش نمایید ابتدا خطهای بیرونی شکل‌های زیر را خفیف ترسیم و با پنسل بر جسته نمایید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

یکی از سبزی‌ها را در کتابچه‌های رسم تان توسط پنسل ترسیم و بعد آن را پرداز بدهید.

۲۸

رنگ آمیزی سبزی ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز رنگ آمیزی سبزی ها

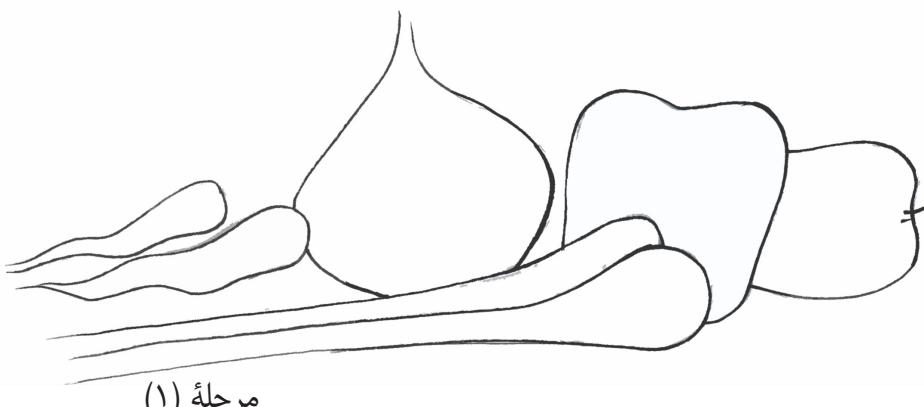
پرسش ها:

- در محیط تان کدام سبزی ها پیدامی شود آیا آن ها را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- سبزی های محیط شما دارای کدام رنگ ها اند؟

مرحله (۲)

فعالیت: شکل زیر را بعد از رسم نمودن مطابق میل خویش رنگ آمیزی نمایید. در وقت رنگ آمیزی اگر به کدام مشکل مواجه شدید از استاد کمک بگیرید و نظافت را مدنظر داشته باشید.

کار خانه گی

یکی از سبزی‌ها را رسم نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی کنید.

ترسیم درخت

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم درخت و رنگ آمیزی آن

پرسش‌ها:

- گاهی کدام درخت را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- به نظر شما، در رنگ آمیزی درخت از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

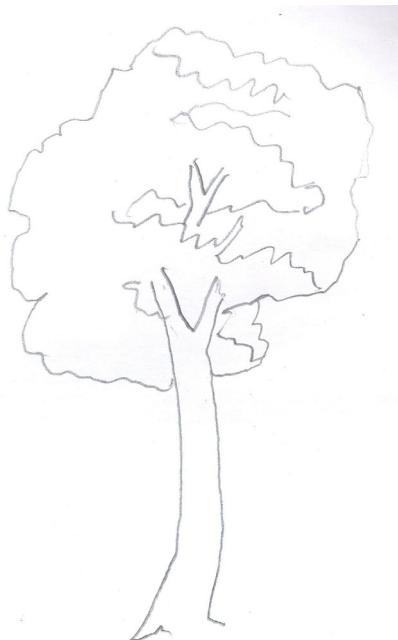

مرحله (۳)

فعالیت: درختان زیر را با در نظر داشت مراحل رسمی، مطابق هدایات و رهنمایی استاد با خطهای خفیف رسم نموده؛ سپس مطابق میل خویش رنگ آمیزی کنید.

مرحله (۲)

مرحله (۱)

کار خانه گی

یکی از درختان محیط خانه تان را رسم و رنگ آمیزی نمایید.

۹۳

رسم تخیلی

هدف

آشنایی شاگردان با اشکال تخیلی و طرز ترسیم آن‌ها

پرسش: گاهی کدام شکل تخیلی را رسم کرده اید؟

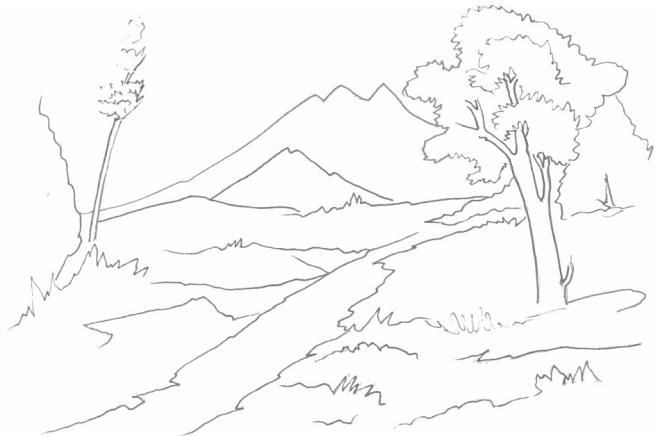

مرحله (۳)

فعالیت: شکلی را که قبل‌اً دیده اید، در باره آن برای چند لحظه فکر کنید؛ سپس آن را مرحله به مرحله مطابق میل خویش به روی صفحه کاغذ رسم نموده؛ پرداز دهید و در آخر رنگ آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

آنچه را که در ذهن تان می‌گذرد در کتابچه رسم، ترسیم نموده و به صنف بیاورید.

۱۰۳

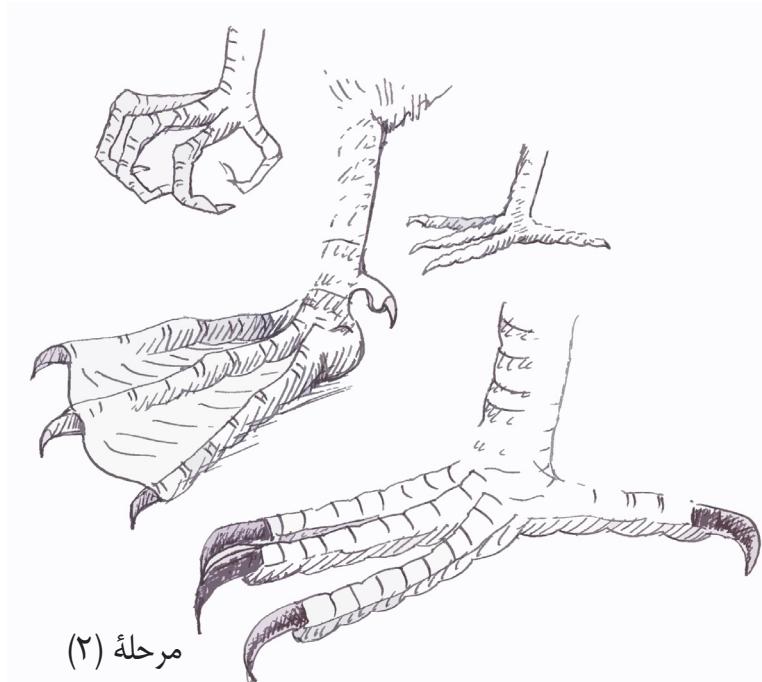
ترسیم پاهای پرنده‌گان

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و پرداز دادن اعضای بدن پرنده‌گان

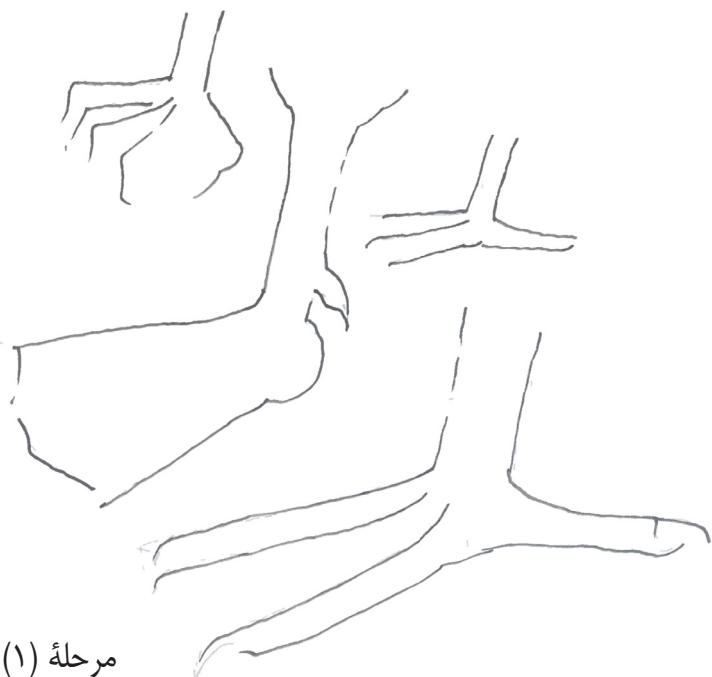
پرسش‌ها:

- آیا تا حال پاهای کدام پرنده را رسم نموده اید؟
- در تصویر زیر چه می‌بینید؟

فعالیت

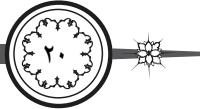
شکل زیر را با در نظر داشت مراحل رسامی با دقت سکیچ نموده و توسط پنسل آن را پرداز بدهید.

کار خانه گی

در باره پرنده‌گان از والدین خود بپرسید؛ سپس یکی از پاهای پرنده‌گان را توسط پنسل رسم کرده به صنف بیاروید.

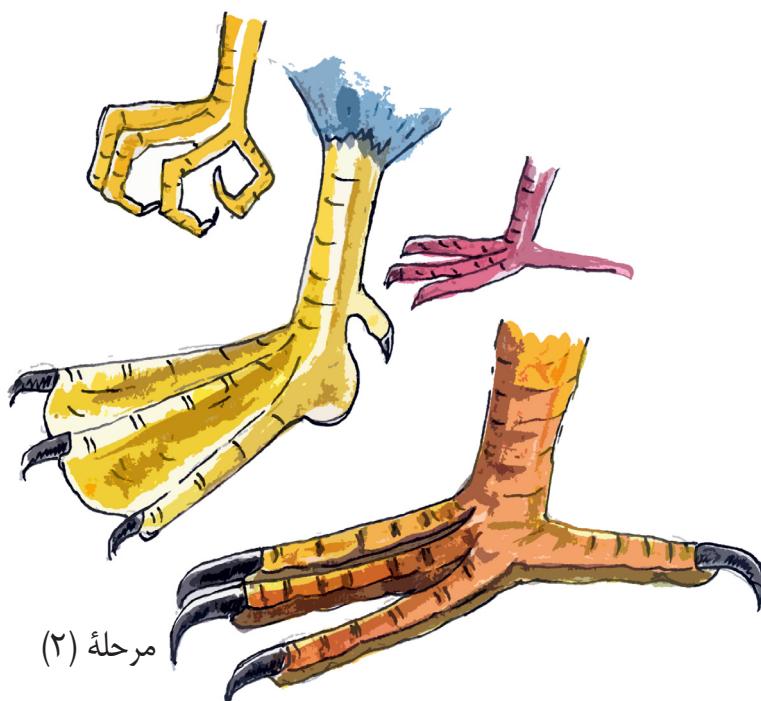

رنگ آمیزی پاهای پرنده‌گان

هدف

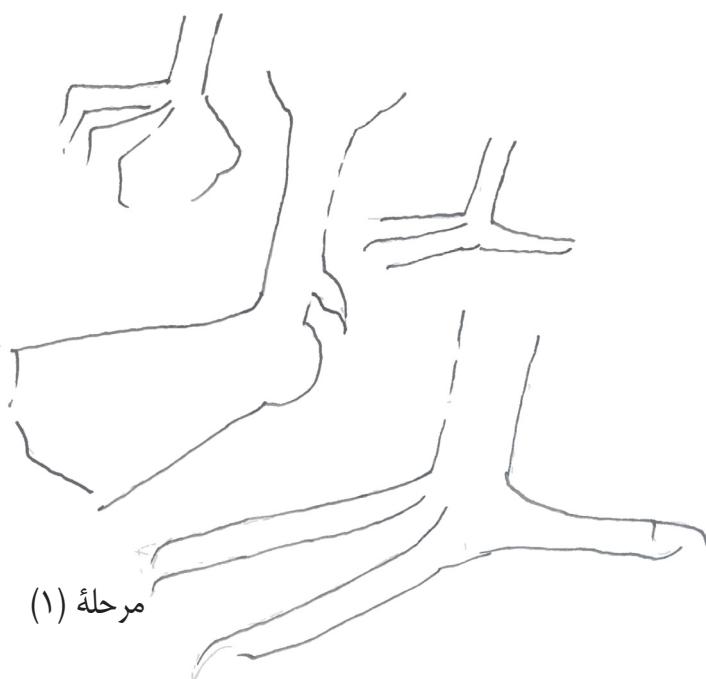
آشنایی شاگردان با طریقه رنگ آمیزی اعضای بدن پرنده‌گان

- پرسش: • به نظر شما، رسم کردن پای کدام پرنده آسانتر است؟
- چه فکر می‌کنید در رنگ آمیزی پاهای پرنده‌گان از کدام رنگ‌ها کار گرفته می‌شود؟

فعالیت

شکل زیر را با در نظرداشت مراحل رسامی، تکمیل نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی نمایید.

کار خانه گی

از روی کتاب درسی یکی از پاهای پرنده‌گان را ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

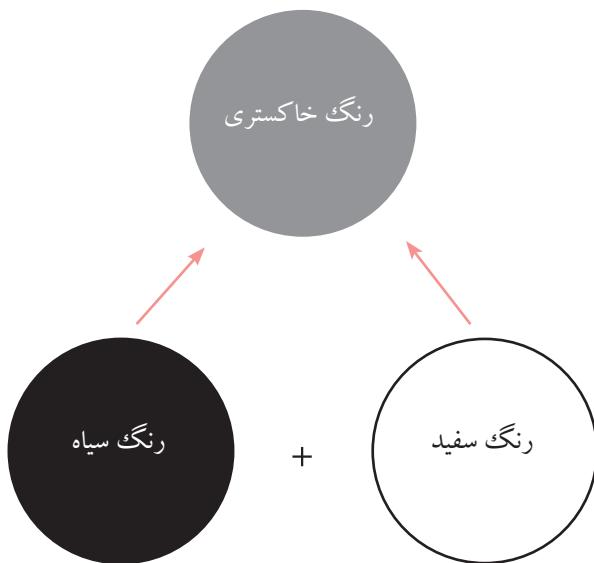
۱۲

رنگ‌های بی طرف

هدف

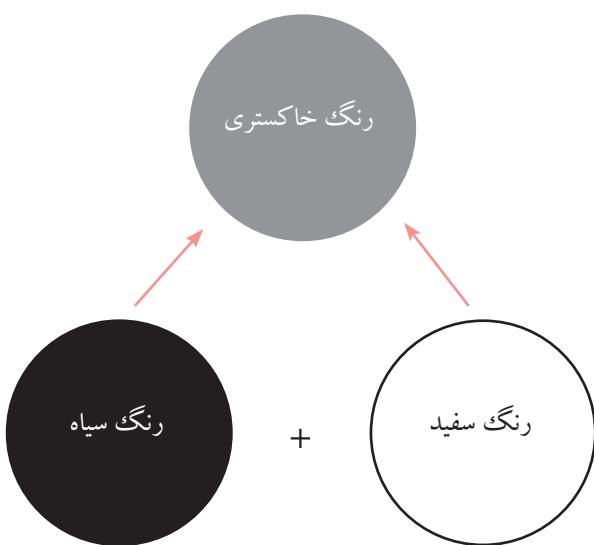
آشنایی شاگردان با رنگ‌های بی طرف و استفاده از آن‌ها.

پرسش: چه فکر می‌کنید، رنگ‌های بی طرف کدام‌هاند؟

فعالیت: از سه رنگ بی طرف سیاه، سفید و نصواری در رسامی خود برای روشن ساختن و تاریک ساختن تصویرها و شکل‌ها استفاده کنید؛ چنانچه جای تاریک را توسط رنگ سیاه و جای روشن را توسط رنگ سفید و سایه تصاویر را توسط رنگ نصواری نشان دهید.

کار خانه گی

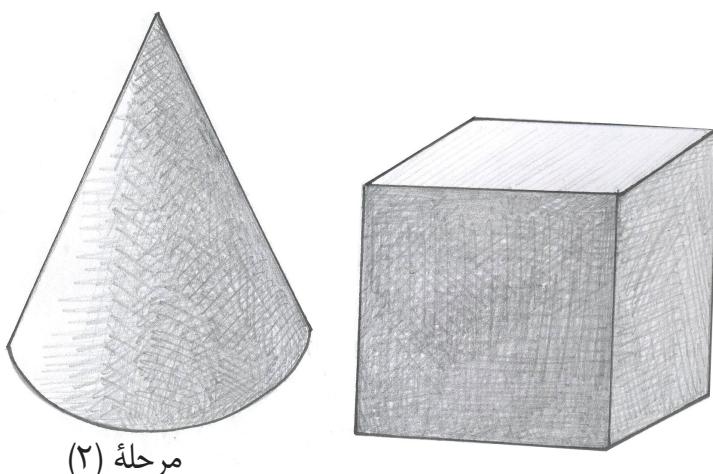
در محیط ماحول خود رنگ‌های بی طرف را شناسایی نموده، در کتابچه‌های خود بنویسید و نام گذاری کنید.

ترسیم اشکال هندسی

هدف

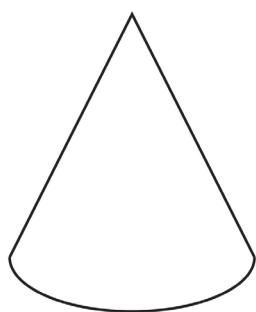
آشنایی شاگردان با طریقه سکیج اشکال هندسی و پرداز آن

- پرسش ها:
- چه فکر می کنید، کدام شکل ها را شکل های هندسی می گویند؟
 - گاهی شکل های هندسی را رسم و توسط پنسل پرداز داده اید؟

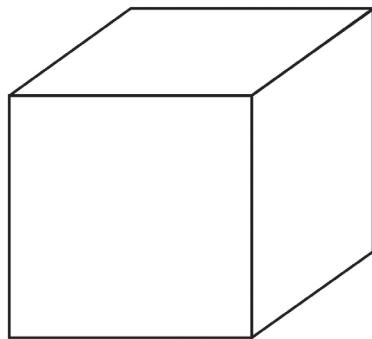

فعالیت

بعد از تشریحات معلم درباره شکل‌های هندسی، با هم مشورت کرده؛ سپس هریک از شکل‌های هندسی را به میل خود ترسیم و بعد پرداز دهید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

یکی از شکل‌های هندسی را ترسیم نموده و پرداز دهید.

۱۴

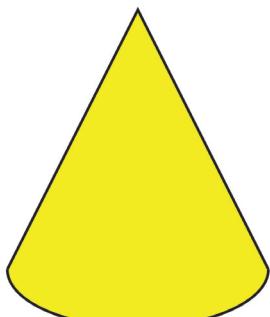
رنگ آمیزی شکل های هندسی

هدف

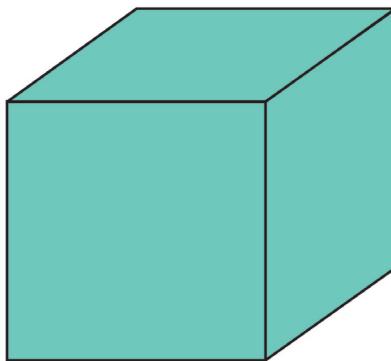
آشنایی شاگردان با رنگ آمیزی شکل های هندسی

پرسش ها:

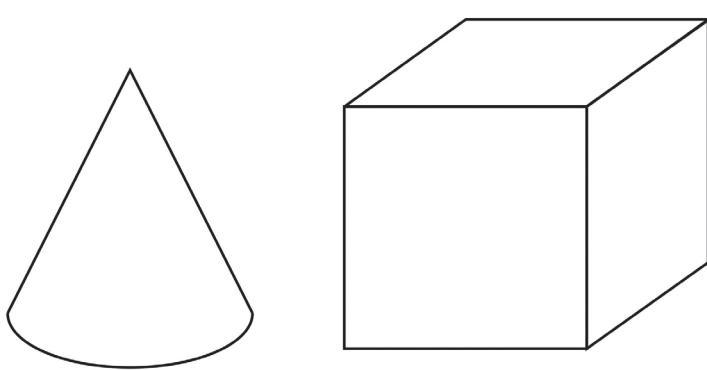
- در شکل های زیر چه می بینید نام ببرید؟
- در هر یک از شکل های زیر کدام رنگ ها را دیده می توانید؟

مرحله (۲)

فعالیت: هرگروه مطابق ذوق خویش یکی از شکل‌های زیر را ترسیم و رنگ آمیزی نموده؛ سپس مطابق هدایت معلم محترم، کارهای خود را به نمایش بگذارند.

مرحله (۱)

کار خانه گی

شکل‌های هندسی را از روی کتاب درسی ترسیم نموده؛ سپس آن‌ها را در کتابچه‌های خود رنگ آمیزی نمایید.

۱۰
۳

ساختن کاردستی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کار دستی توسط انواع برگ ها

پرسش ها:

- تا حال از برگ ها چه چیزها ساخته اید؟
- در شکل زیر چه را مشاهده می کنید؟

مرحله (۲)

فعالیت

از انواع برگ‌های خشک کار دستی ساخته و مطابق میل خویش آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

از کاغذ، یک کاردستی بسازید و روز بعد آن را در صنف بیاورید.

۱۶

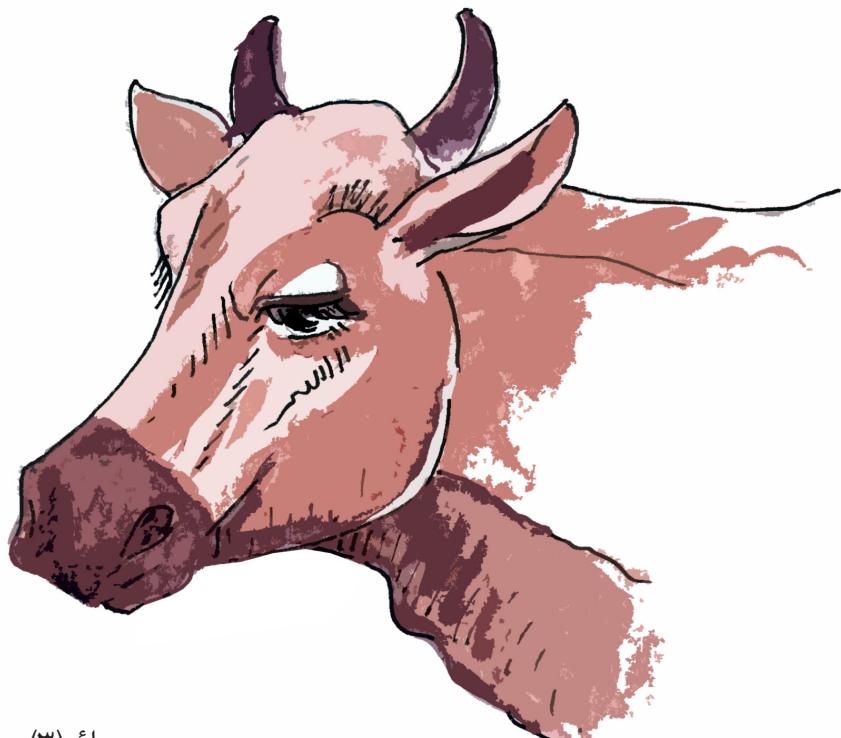
رسم سر گاو

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم اعضای بدن حیوانات اهلی و پرداز آن‌ها

پرسش‌ها:

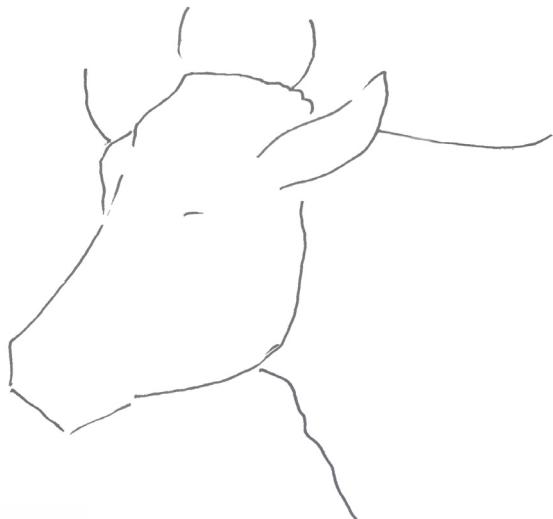
- گاهی سر گاو را ترسیم و پرداز داده اید؟
- در شکل زیر چه را مشاهده می‌نمایید؟

مرحله (۳)

فعالیت: شکل زیر را با خطهای خفیف طور مرحله یی رسم نموده؛ سپس با پنسل نرم پرداز بدھید، در جریان رسم کردن اگر به کدام مشکل مواجه می‌شوید از استاد کمک بخواهید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

حیوانات اهلی را در محیط ماحول خود مشاهده کنید و مطابق ذوق خود یکی از اعضای بدن آن‌ها را رسم کنید.

۱۷

رنگ آمیزی سر اسپ

هدف

آشنایی شاگردان با طریقه رنگ آمیزی سر اسپ

پرسش ها:

- چه فکر می کنید، در رنگ آمیزی سر اسپ از کدام رنگ ها استفاده می شود؟
- گاهی اسپ را از نزدیک مشاهده و اعضای بدن آن را رسم نموده اید؟

مرحله (۳)

فعالیت

شکل زیر را با درنظرداشت مراحل آن رسم نموده و به دقت رنگ آن آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

شکل یک حیوان را به میل خود رسم نموده، رنگ آمیزی نمایید.

ترسیم گل

هدف

آشنایی شاگردان با (سکیچ) و پرداز گل‌ها با پنسل

پرسش‌ها:

- در شکل زیر چه را می‌بینید؟
- گاهی گل را توسط پنسل ترسیم و پرداز داده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را تحت نظارت و رهنمایی معلم محترم رسم نموده، با پنسل
نرم آن را پرداز دهید.

کار خانه گی

گل را از روی کتاب درسی در کتابچه‌های خود رسم کنید.

۱۹

رنگ آمیزی گل

هدف

آشنایی شاگردان با طریقه ترسیم و رنگ آمیزی گل

پرسش ها:

- گاهی گل را رسم کرده اید؟
- گاهی از یک رنگ در رنگ آمیزی شکل گل استفاده کرده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظرداشت ترکیب رنگ ها، رنگ آمیزی کنید.

کار خانه گی

گل را مطابق تصویر کتاب درسی طور مرحله یی در کتابچه های خویش ترسیم و در اخیر رنگ آمیزی نمایید.

۲۰

رنگ آمیزی پرنده

هدف

آشنایی شاگردان با طرز رسمی پرنده گان توسط پنسل و رنگ آمیزی آنها

پرسش‌ها:

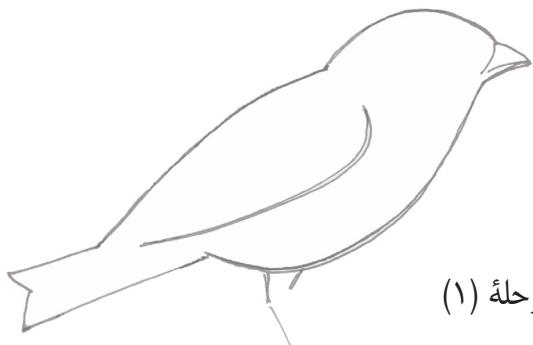
- گاهی کدام پرنده را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟
- در شکل زیر چه را مشاهده می‌کنید؟

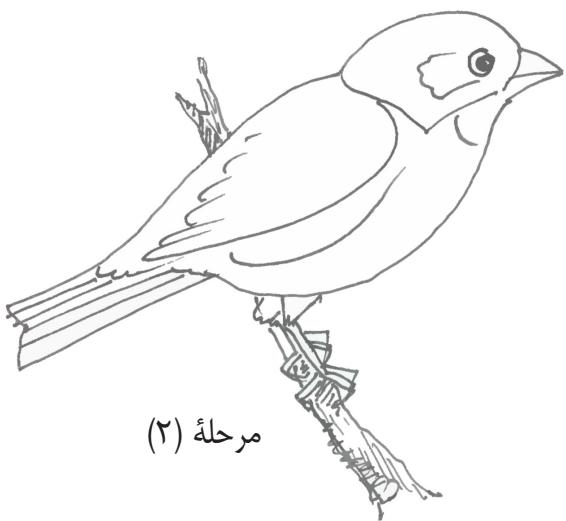
مرحله (۳)

فعالیت

شکل زیر را به دقت نگاه کنید. یکی از پرندگان را به میل خود طور مرحله‌یی رسم و رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

با در نظرداشت رسم‌های مرحله‌یی کتاب درسی، یک پرنده را در کتابچه‌های خود ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

۲۱

رنگ آمیزی طوطی

۲۰

هدف

شاگردان طرز رنگ آمیزی شکل طوطی را بدانند

پرسش ها:

- چه فکر می کنید، در رنگ آمیزی شکل طوطی از کدام رنگ ها استفاده می شود؟
- در شکل زیر کدام پرنده دیده می شود نام بگیرید؟

مرحله (۳)

فعالیت: شکل زیر را مرحله به مرحله سکیج و رنگ آمیزی نمایید. در رنگ آمیزی شکل طوطی باید دقت کنید. در صورت ضرورت از استاد کمک بخواهید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

مرحله (۲)

شکل طوطی را از روی کتاب درسی سکیج و آن را در کتابچه‌های رسم خود رنگ آمیزی کنید.

۳۲

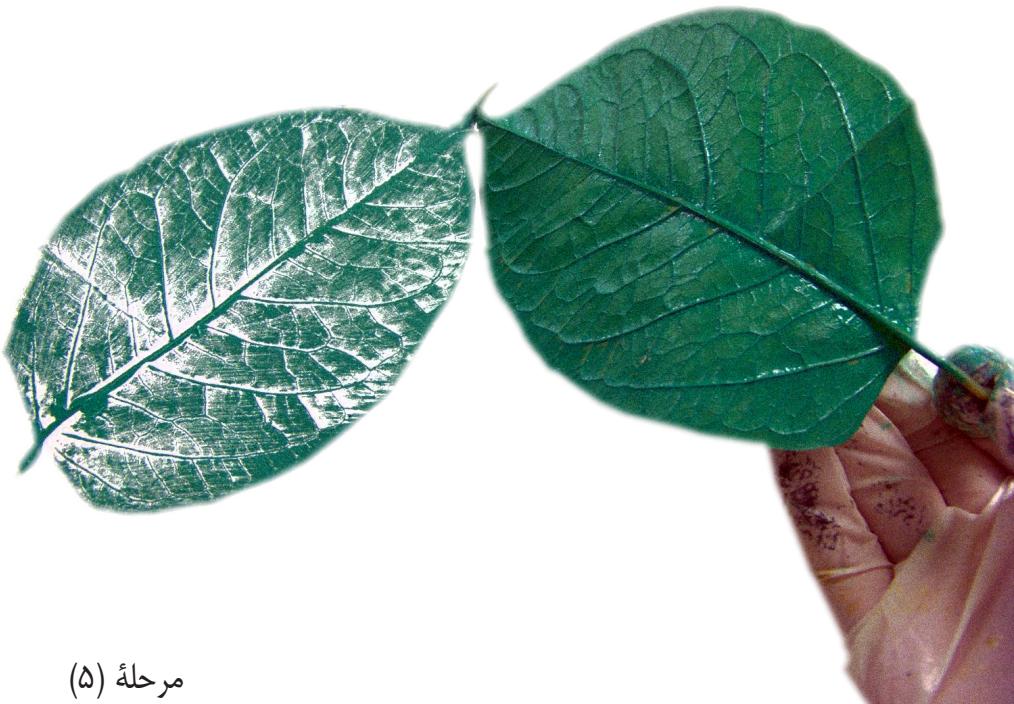
تاپه کاری توسط برگ ها

هدف

آشنایی شاگردان با طریقہ تاپه کاری برگ‌ها توسط رنگ

پرسش‌ها:

- گاهی با برگ توسط رنگ روی صفحه کاغذ تاپه کاری نموده اید؟
- چه فکر می‌کنید، بر علاوه شکل زیر، از برگ‌ها، دیگر کدام شکل‌ها را ساخته می‌توانید؟

مرحله (۵)

فعالیت: برگ هایی را که با خود آورده اید، آنها را مطابق شکل زیر با هدایت معلم محترم توسط رنگ و برس، رنگ آمیزی نموده؛ سپس روی صفحه کاغذ تاپه کاری نمایید.

کار خانه گی

فعالیت داده شده را در خانه تکرار کنید.

۳۳

ساختن شکل ابتكاري

هدف

آشنایی شاگردان با روش ساختن شکل پرنده توسط برگ و رنگ

پرسش‌ها:

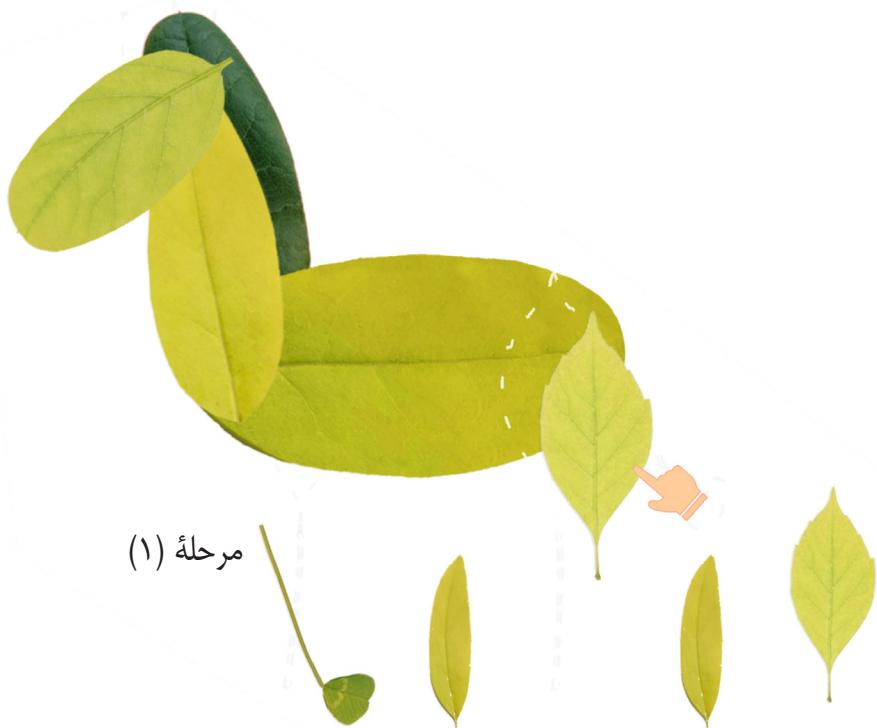
- گاهی از برگ‌های درخت چیزی ساخته اید؟
- شکل زیر چه نام دارد و از کدام مواد ساخته شده است؟

مرحله (۲)

فعالیت

از برگ هایی که با خود آورده اید، با در نظر داشت شکل زیر و رهنمایی استاد، به میل خود یک شکل بسازید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

از برگ های درخت یک کار دستی مطابق شکل کتاب درسی سازید.

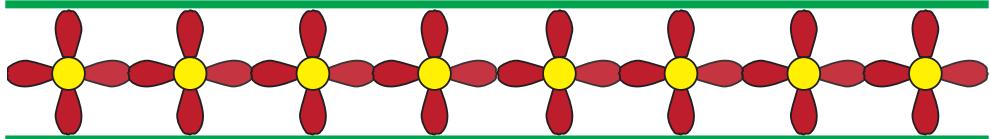
۲۴

ترسیم دیزاین ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن دیزاین گل

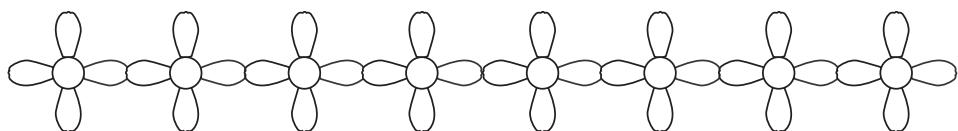
پرسش: گاهی از برگ‌های گل، کدام دیزاین ساخته اید؟

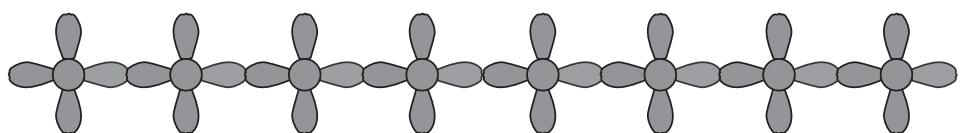
مرحله (۳)

فعالیت

از برگ‌های دست داشته خویش طبق مرحله‌های آن یک دیزاین ابتکاری بسازید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

دیزاین‌های فوق را در کتابچه‌های تان رسم کرده به صنف بیاورد.

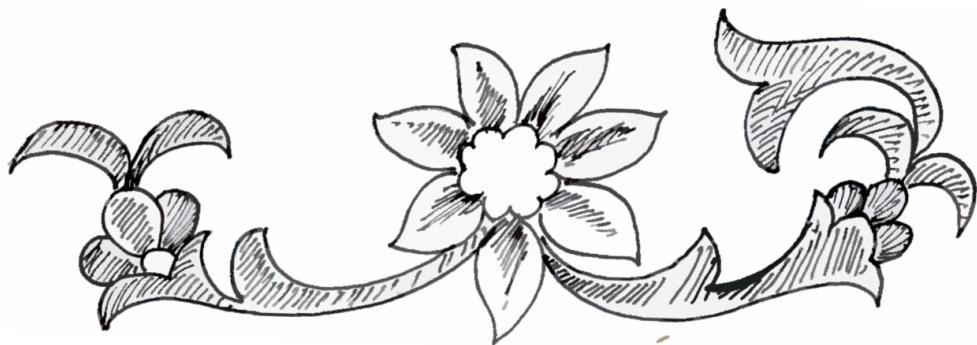
۲۰۳

ترسیم دیزاین

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم اقسام دیزاین ها توسط پنسل

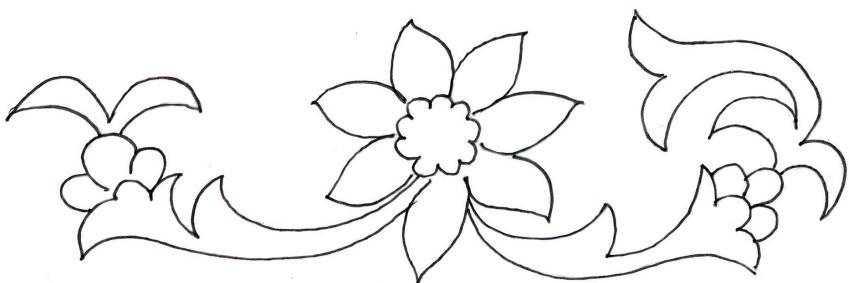
پرسش: اگر به ترسیم دیزاین ها مهارت پیدا کنید از آن ها در کدام موارد استفاده می کنید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را توسط خطها با پنسل پرداز داده و آن را طور مرحله بی ترسیم نمایید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

یک بار دیگر دیزاین‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم نمایید.

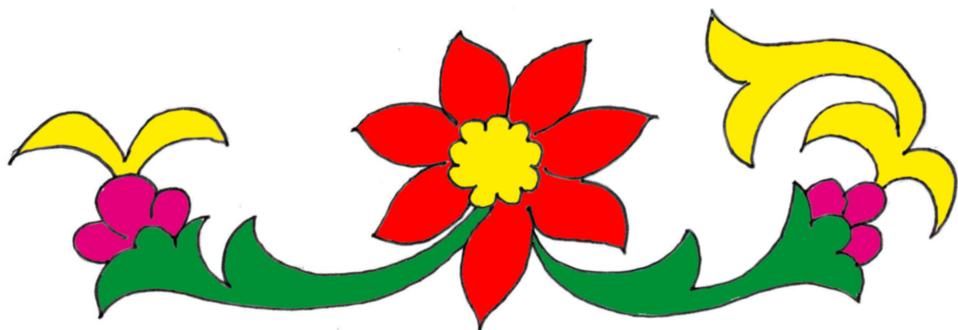
۳۷

رنگ آمیزی دیزاین

هدف

آشنایی شاگردان با طریقه رنگ آمیزی دیزاین ها

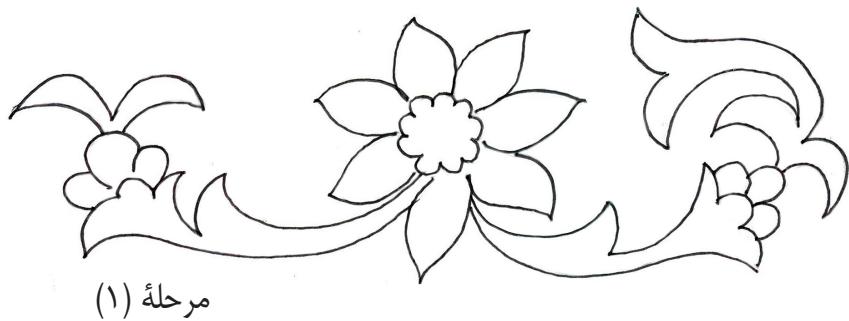
پرسش: چه فکر می کنید، دیزاین های نقاشی اسلامی در چی چیزها به کار برده می شود؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را ترسیم نموده و آن را رنگ آمیزی کنید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

از دیزاین هایی که در محیط تان وجود دارد استفاده نموده در کتابچه‌های رسم تان ترسیم نمایید.

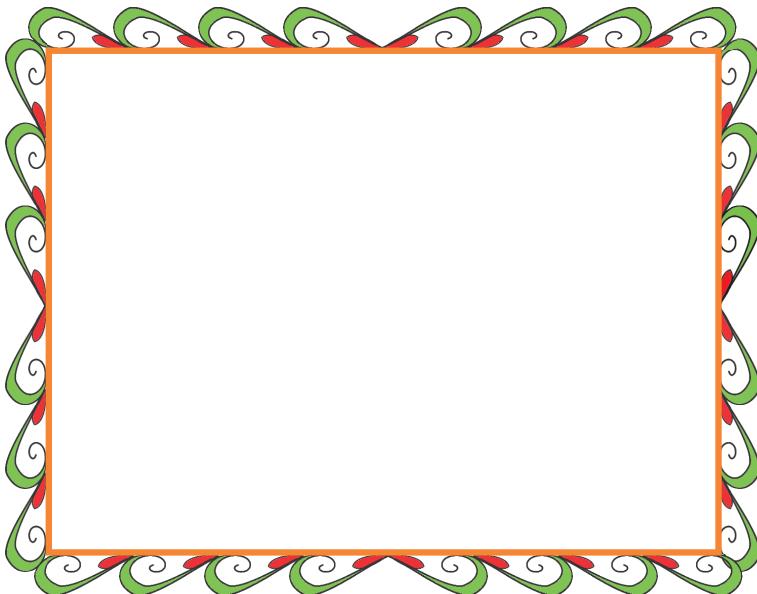
۲۷

ترسیم دیزاین‌ها توسط پنسل

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم دیزاین‌های مختلف و رنگ آمیزی آن‌ها

پرسش: چه فکر می‌کنید، از دیزاین‌ها در کدام موارد استفاده می‌شود؟

مرحله (۳)

فعالیت

طرز تفکر خود را در باره دیزاین‌ها، روی صفحه کاغذ طرح ریزی و به کمک معلم محترم ترتیب نمایید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

مطابق میل خود دیزاین‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم و طرح ریزی نمایید.

۲۸

رنگ آمیزی لباس افغانی

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی لباس های افغانی

پرسش ها:

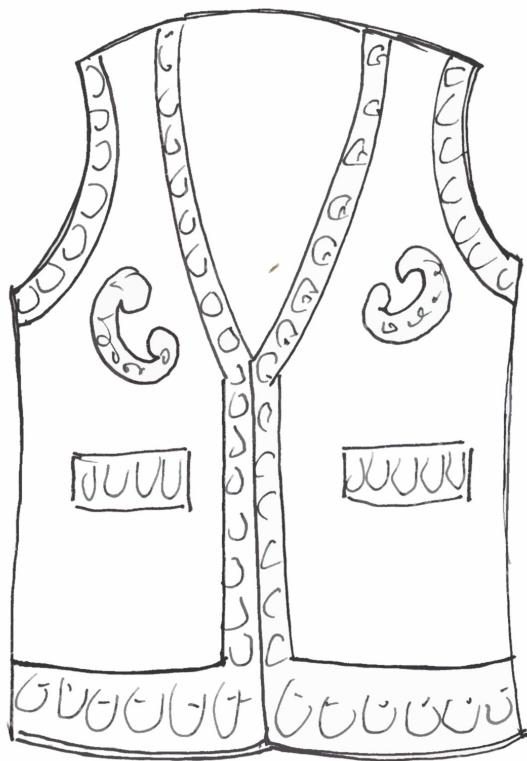
- گاهی لباس های افغانی را رسم و رنگ آمیزی کرده اید؟
- در شکل زیر چه می بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظر داشت کار استاد رسم و رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

در باره شناخت لباس‌های محلی از والدین خود معلومات بگیرید؛ سپس آن‌ها را در کتابچه‌های خود ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

۲۹

ترسیم آثار تاریخی

هدف

شاگردان طرز ترسیم آثار تاریخی کشور خود را بدانند

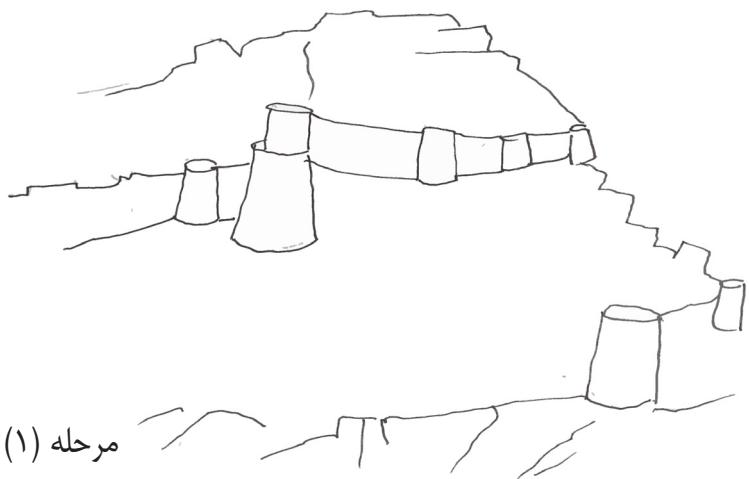
پرسش‌ها: گاهی آثار تاریخی افغانستان را رنگ آمیزی و ترسیم کرده اید؟

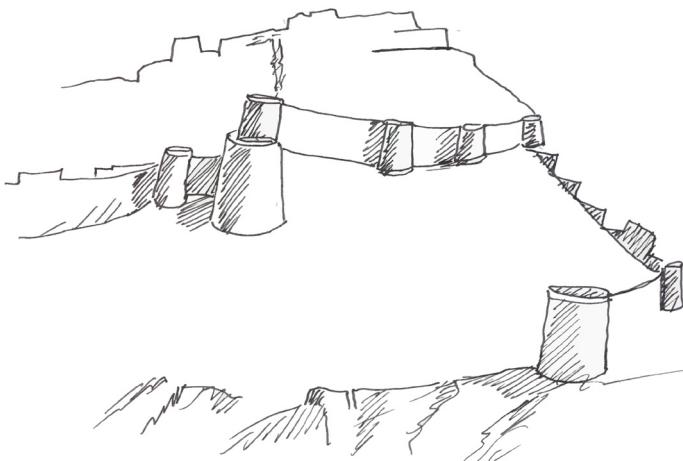
مرحله (۳)

فعالیت

شکل زیر را با پنسل نرم ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کار خانه گی

به شکل کتاب به گونه دقیق توجه کرده آن را توسط پنسل رسم و رنگ آمیزی کنید.

۳۰

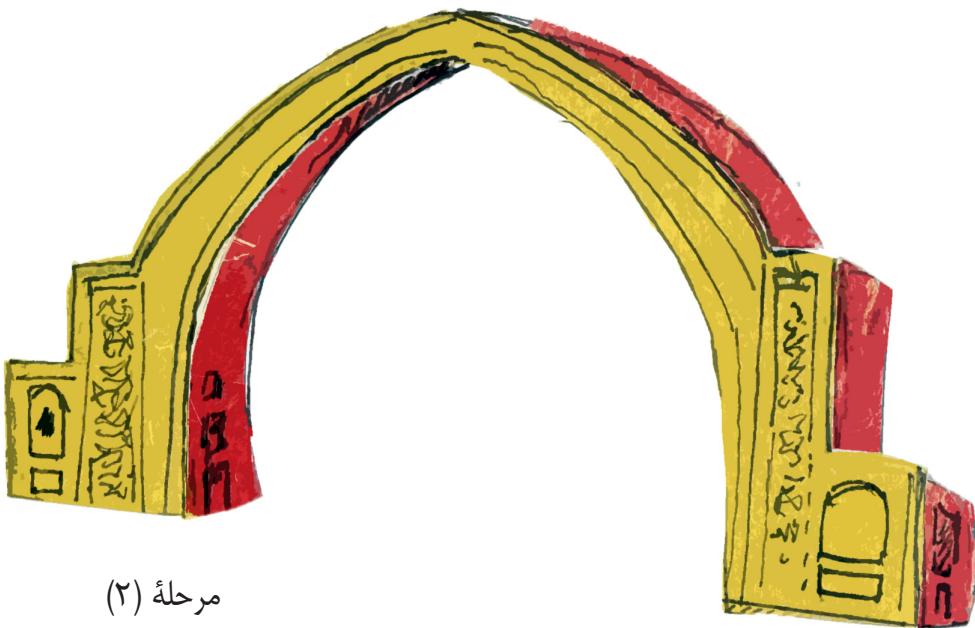
کاردستی قلعه بُست

هدف

آشنایی شاگردان با ساختن قلعه بست از کاغذهای رنگه

پرسش:

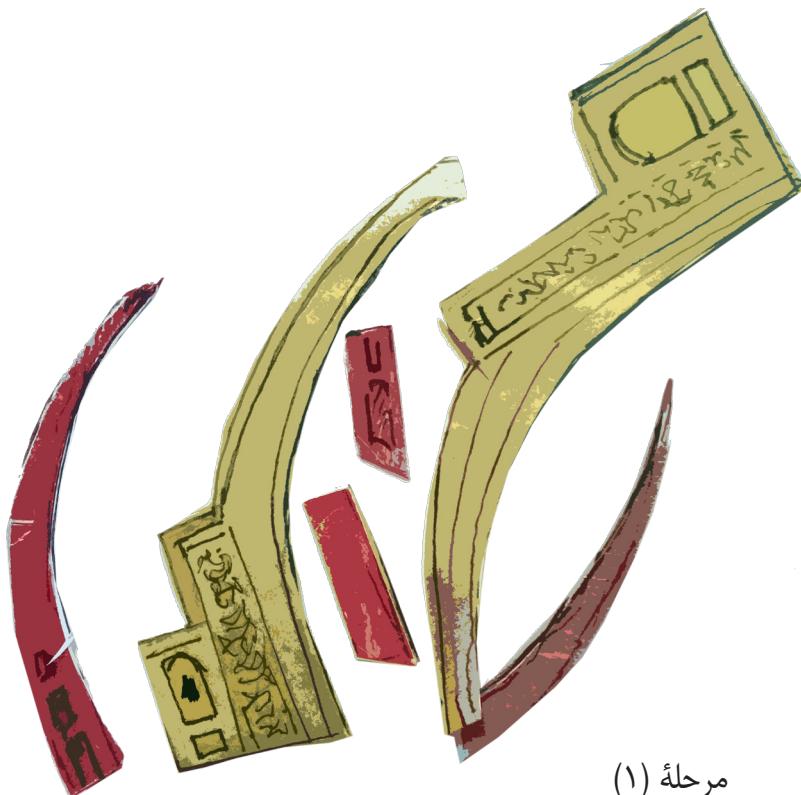
- در ساختن کاردستی قلعه بست از کدام مواد استفاده می‌نمایید؟
- در شکل زیر، تصویر کدام جای را می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت

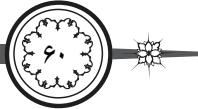
در گروه‌ها با در نظر داشت ساختمان قلعه بست از کاغذهای رنگه و سفید کاردستی ساخته؛ سپس آن را به نمایش بگذارید.

مرحله (۱)

کار خانه گی

شکل قلعه بست را از کاغذهای رنگه ساخته روز بعد به صنف بیاورید.

بخش دوم

رهنمای تدریس هنر رسمی

۳۴

صفحه (۸ و ۷)

ساعت اول

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

عنوان درس	رنگ‌های اصلی
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با سه رنگ اصلی
اهداف آموزشی - دانشی - مهارتی - ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - با سه رنگ اصلی آشنا شوند. - سه رنگ اصلی را با هم ترکیب کرده بتوانند. - به رنگ آمیزی علاقه مند شوند.
روش‌های تدریس	فعالیت گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	رنگ، کاغذ، مویک، کتاب هنر، قطعی رنگ، ظرف آب، قلم پنسل و پنسل پاک
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند سؤال طرح نمایید.
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید.
	پرسش‌های انگیزه یی متن درس: آیا سه رنگ اصلی را می‌شناسید؟

<p>مدت زمان</p> <p>۳۵ دقیقه</p>	<h3>فعالیت‌های معلم</h3> <ul style="list-style-type: none"> • سه رنگ اصلی را نام بگیرید. • در ترکیب رنگ‌ها به آن‌ها همکاری نمایید. • درمورد رنگ‌ها برای شان توضیحات دهید. • سوالات و رودی را برای شان جواب بگویید. • سه رنگ اصلی را مطابق شکل صفحه چهار در یک کاغذ نسبتاً ضخیم ترکیب نمایید.
	<h3>کارخانه گی</h3> <p>یک بار دیگر سه رنگ اصلی را در خانه باهم ترکیب نمایید.</p> <h3>معلومات بیشتر برای معلم</h3> <p>معلم محترم! سه رنگ اصلی عبارت اند از: سرخ، زرد و آبی. در نتیجه ترکیب رنگ‌های سرخ و آبی رنگ بنفش به وجود می‌آید. اگر رنگ‌های سرخ و زرد را باهم ترکیب نماییم، رنگ نارنجی به دست می‌آید و اگر رنگ آبی و زرد را باهم ترکیب نماییم، رنگ سبز به دست می‌آید. رنگ‌های اصلی در طبیعت به شکل طبیعی موجود است. در نتیجه از ترکیب آن، رنگ‌های مختلف به دست می‌آید. بعضی رنگ‌ها را به نام رنگ‌های بی طرف و یا رنگ‌های ختنی (بی خاصیت) یاد می‌کنند، این نوع رنگ‌ها در گروه رنگ‌های گرم و سرد مؤثربوده که موارد استعمال زیاد دارند و به نام رنگ‌های بی طرف یاد می‌شوند، که در روش ساختن و تاریک نمودن رنگ‌های گرم و سرد از آن استفاده می‌شود و شامل حلقة رنگ‌ها نمی‌باشد.</p>

۹۳

صفحه (۱۷ و ۱۸)

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

ساعت اول

عنوان درس	رسم تخیلی
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم منظرة تخیلی
اهداف آموزشی دانشی مهارتی ذهنیتی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - شاگردان با طرز ترسیم منظرة تخیلی پنسلی آشنا شوند. - یک منظرة تخیلی را توسط پنسل رسم کرده بتوانند. - به ترسیم مناظر طبیعی و تخیلی علاقه مندی نشان دهند.
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کاغذ، پنسل، پنسل پاک، قطی رنگ، ظرف آب و مویک نقاشی
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان و تحکیم یادگیری درس از شاگردان چند سؤال طرح نماید.
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید
۵ دقیقه	پرسش‌های انگیزه بی متن درس: در باره رسم‌های تخیلی چیزی گفته می‌توانید؟

<p>مدت زمان</p> <p>۳۵ دقیقه</p>	<p>فعالیت‌های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • در مورد رسم‌های تخیلی معلومات دهید. • شکل این درس را روی تحته رسم نمایید. • درمورد دوری و نزدیکی شکل معلومات دهید. • شاگردان را برای رسم کردن تشویق نمایید.
<p>کارخانه گی</p> <p>یک منظرة خیالی را رسم کرده به صنف بیاورید.</p>	
<p>معلومات بیشتر برای معلم</p> <p>معلم محترم! در ترسیم شکل‌های تخیلی، شاگردان را به فکر کردن و ادار ساخته و این کار در موضوعات هنری ضروری می‌باشد. ساختن کاردستی، دیزاین وغیره را شاگردان طوری بیاموزند که آن‌ها در مورد هر چیزی دقیق فکر کنند؛ سپس به رسم کردن آن شروع کنند. دقیق شدن و فکر کردن نه تنها در مضمون هنر؛ بلکه در تمام مضمون‌ها برای آن‌ها مفید واقع می‌شود و در عمل پیاده شدن موضوعات هنری قوّه در ک و فهم ایشان را تقویت می‌بخشد و چیزهای جدید را از فکر و خیال خود طرح و ایجاد می‌نمایند. شاگردان قبل از آن که چیزی را بسازند بهتر است در باره آن دقیق فکر کنند.</p>	

۱۹۳

صفحه (۳۷ و ۳۸)

ساعت اول

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

عنوان درس	رنگ آمیزی گل
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم گل توسط پنسل.
اهداف آموزشی	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - با رسم کردن گل و رنگ آمیزی آن آشنایی پیدا کنند. - گل را رسم و رنگ آمیزی کرده بتوانند. - به رنگ آمیزی گل علاوه مند شونند.
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کاغذ، پنسل، پنسل پاک، رنگ، مویک، ظرف آب، کار عملی و تمرین
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یاد گیری و تحکیم درس از شاگردان چند سؤال را طرح نمایید.
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، گرفتن حاضری، ترتیب صنف ارتباط درس گذشته با درس جدید ۵ دقیقه
۵ دقیقه	سوالات انگیزه یی متن درس: گاهی گل را ترسیم و رنگ آمیزی نموده اید؟

<p>مدت زمان</p> <p>۳۵ دقیقه</p>	<h3>فعالیت‌های معلم</h3> <ul style="list-style-type: none"> • در مورد رسم گل و رنگ آمیزی آن معلومات دهید. • گل را پیش روی شاگردان در یک کاغذ رسم و رنگ آمیزی نمایید. • شاگردان را به رسم کردن تشویق نمایید. • رسم‌های شاگردان را اصلاح نمایید.
	<h3>کارخانه گی</h3> <p>شاگردان یک گل را مطابق میل شان ترسیم نمایند.</p>

معلومات بیشتر برای معلم

معلم محترم! تمام اشیا و موجوداتی که خداوند ﷺ در طبیعت خلق کرده، دارای زیبایی خاص خود اند به خصوص گل‌های رنگ‌های زیادی را دارا استند، که برای زیبایی حولی ها، مهمانخانه‌ها با غذا و با غچه‌ها وغیره جاهای کشت می‌شود. گل‌ها دارای رنگ‌های مختلف؛ مانند: ، زرد، نارنجی، آبی، گلابی، بنفش، سرخ، سفید، قهوه‌ی وغیره اند؛ اگر انسان به رنگ‌ها و گل‌ها در طبیعت دقیق شوند به قدرت الهی بیشتر معتقد می‌شوند.

معلم محترم! از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب صرف نظر شده است. شما می‌توانید از پلان راهنمای فوق در تمام درس‌های این کتاب استفاده کنید.

نوت: درس‌هایی که در این کتاب زمان گیر باشد، شما می‌توانید آن را درسه ساعت درسی، تدریس کنید.